

Sygn. akt I C 659/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia SO Ewa Tomczyk

Protokolant Dorota Książczyk

po rozpoznaniu w dniu 26 października 2016 roku w Piotrkowie Tryb.

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej V. (...) w W.

o zadośćuczynienie w kwocie 80.000 zł, odszkodowanie w kwocie 15.808 zł i ustalenie odpowiedzialności na przyszłość

1. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz powoda Ł. S. następujące kwoty:

- 35.000,00 (trzydzieści pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi od kwoty 16.500,00 (szesnaście tysięcy pięćset) złotych od dnia 6 marca 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

- 10.464,00 (dziesięć tysięcy czterysta sześćdziesiąt cztery) złote tytułem zwrotu kosztów opieki wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 maja 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części;

3. znosi wzajemnie koszty procesu między stronami;

4. nakazuje pobrać od powoda Ł. S. z zasądzonych roszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 667,30 (sześćset sześćdziesiąt siedem i 30/100) złotych tytułem zwrotu wydatku poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa oraz nie obciąża powoda Ł. S. nieuiszczoną opłatą sądową od oddalonej części powództwa;

5. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. kwotę 2.252,00 (dwa tysiące dwieście pięćdziesiąt dwa) złote tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa oraz kwotę 191,74 (sto dziewięćdziesiąt jeden i 74/100) złotych zwrotu wydatku poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Sędzia SO Ewa Tomczyk

Sygn. akt I C 659/14

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym dnia 16 maja 2014 r. pełnomocnik powoda Ł. S. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej V. (...) następujących kwot:

- 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 46.500 zł od dnia 5.02.2014 r., a od kwoty 33.500 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- 15.808 zł tytułem zwrotu kosztów opieki wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

Nadto powód żądał ustalenia istnienia odpowiedzialności pozwanego za ewentualna dalszą szkodę mogącą się ujawnić w przyszłości u powoda w związku z wypadkiem z dnia 5.05.2008 r.

Pozew zawierał również żądanie zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 lipca 2014 r. pełnomocnik strony pozwanej wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Wobec wypłacenia na rzecz powoda kwoty 33.500 zł z tytułu zadośćuczynienia kwestionował zakres i wysokość szkody wskazanej przez powoda, podniósł, że powód przyczynił się do zwiększenia zakresu doznanej szkody i krzywdy w 30 % z uwagi na niezapięcie pasów bezpieczeństwa (k. 32-34).

Po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej strona pozwana cofnęła zarzut przyczynienia (protokół rozprawy z dnia 26.10.2016 r. – k. 351).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny :

W dniu 5.05.2008 r. w B. na drodze krajowej (...) doszło do wypadku, w którym poszkodowany został powód Ł. S. jako pasażer pojazdu marki F. (...) o nr rej. (...). Sprawca wypadku A. O. naruszył nieumyślnie zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że prowadząc ciągnik siodłowy marki M. (...) o nr rej. (...) wraz z naczepą nie zachował szczególnej ostrożności podczas wykonywania manewru zmiany kierunku w lewo i wjechał na skrzyżowanie, nie upewniwszy się czy ma miejsce na zjechanie ze skrzyżowania, przez co zatrzymał ciągnik z naczepą w taki sposób, że naczepa zajmowała pas ruchu w kierunku P., nie oznaczył prawidłowo powstałej przeszkody, co doprowadziło do tego, że kierujący pojazdem F. (...) L. K. nie mogąc ominąć przeszkody ani wyhamować, najechał na nią uderzając w tylne prawe naroże naczepy. Prawomocnym wyrokiem z dnia 23.07.2012 r. wydanym w sprawie II K 38/11 Sąd Rejonowy w Tomaszowie M.. uznał A. O. za winnego popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. i za to wymierzył mu karę.

(okoliczność bezsporna – wyrok – k. 481 akt sprawy Sądu Rejonowego w Tomaszowie M..)

W wyniku wypadku powód doznał obrażeń ciała i został przewieziony do szpitala w M. na Oddział Chirurgiczny gdzie przebywał do dnia 7 maja 2008 r.

Stwierdzono u powoda następujące obrażenia ciała: uraz wielomiejscowy, stłuczenie głowy, wstrząśnienie mózgu oraz liczne rany cięte twarzy. Dokonano chirurgicznego opracowania ran. Przeprowadzono konsultację neurologiczną, stosowano leczenie farmakologiczne oraz zalecono dalsze leczenie w poradni chirurgicznej.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 118, konsultacja neurologiczna – k. 127)

Po opuszczeniu szpitala powód kontynuował leczenie w Poradni Chirurgicznej w T. M.. do 30 maja 2008 r. – łącznie 4 wizyty. Gojenie rany przebiegało bez powikłań

(dowód: historia choroby – k. 166-167)

Orzeczeniem z dnia 6.04.2009 r. (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. M.. zaliczył powoda do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodów neurologicznych na czas do dnia 4.11.2013 r. W orzeczeniu wskazano, że

powód wymaga stałej opieki drugiej osoby oraz stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Orzeczeniem z dnia 16.12.2010 r. (...) ds. Orzekania o Niepełnosprawności w T. M., zaliczył powoda do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodów neurologicznych na czas do dnia 15.12.2013 r. W orzeczeniu wskazano, że powód wymaga okresowej opieki drugiej osoby oraz że powód wymaga korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji.

(dowód: orzeczenie - k. 179)

W okresie od czerwca 2008 r. do września 2011 r. powód leczył się neurologiczne z uwagi na dolegliwości bólowe głowy i odcinka szyjnego oraz trudności z koncentracją.

(dowód: historia choroby – k. 119 odwrót -125)

Z uwagi na specyficzne trudności w czytaniu wynikające z zaburzonej pracy analizatora słuchowego o charakterze dysleksji (...) Pedagogiczna w T. M., w opinii z dnia 29.09.2009 r. zaleciła, aby wymagania edukacyjne w przypadku powoda zostały dostosowane do jego indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych. Zalecono, aby w czasie codziennych zajęć szkolnych uwzględniać obniżone tempo pracy oraz inne trudności związane z doznany urazem, zalecono by dłuższe partie materiału dzielić na części.

(dowód: opinia – k. 174 – 175)

Powód został skierowany na zabiegi rehabilitacyjne, był intensywnie rehabilitowany przez okres 2 lat.

(dowód: : zeznania świadka U. S. – k. 349 - 349 odwrót, przesłuchanie powoda – k. 350 -350 odwrót)

Jako następstwo wypadku u powoda występują następujące blizny:

- na czole, po stronie prawej, poniżej przedniej linii owłosienia linijna pionowa blizna o długości 1,5 cm, jaśniejsza od otaczającej skóry,
- na czole, po stronie prawej, nad prawym łukiem brwiowym występują 4 pionowe, linijne blizny pourazowe o długości około 20 mm, jaśniejsze od otaczającej skóry,
- w okolicy bocznej kąta prawego oka blizna przerostowa o długości 2 cm i szerokości 0,5 cm, blizna uwypuklona powyżej poziomu skóry. B. od tej blizny w okolicy skroniowej liczne drobne powierzchniowe blizny pourazowe,
- na wardze górnej po stronie prawej pionowo przebiegająca blizna od podstawy prawego skrzydła nosa od granicy bieli i czerwieni wargowej. Blizna o długości 2,5 cm i szerokości 2-3 mm, jaśniejsza od otaczającej skóry,
- na wardze dolnej w okolicy prawego kąta ust widoczna nieregularna, wciągająca blizna pourazowa powodująca zniekształcenie konturu wargi dolnej,
- na prawym policzku liczne linijne blizny pourazowe o długości od 1 do 2 cm, jaśniejsze od otaczającej skóry,
- na ręce lewej na grzbietowej powierzchni paliczka proksymalnego palca II ręki lewej widoczna linijna blizna pourazowa w kształcie litery L o długości 3 cm.

Żadna z tych blizn nie powoduje zaburzeń funkcji ale znacznie oszpeca powoda.

Stały uszczerbek na zdrowiu będący wynikiem istniejących zniekształceń bliznowatych na twarzy wynosi 10 % z punktu 19 a) załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r.

Pourazowa blizna palca wskazującego lewej ręki wiąże się z 1 % uszczerbkiem na zdrowiu z punkt 138 a).

Wszystkie blizny pourazowe stanowią trwałe i znaczne oszpecenie powoda. Nie ma możliwości całkowitego usunięcia blizn ani na drodze leczenia chirurgicznego ani leczenia zachowawczego. Ewentualny zabieg operacyjny korekcji blizn może przynieść tylko częściową poprawę ich wyglądu. Z przyczyn chirurgicznych powód nie wymagał większego zakresu pomocy osób trzecich niż inna zdrowa osoba małoletnia w tym samym wieku. Obecnie powód nie wymaga stosowania żadnych leków ani środków medycznych. Dolegliwości bólowe związane z ranami twarzy i ręki były znaczne przez okres około 1 tygodnia od urazu. Przez kolejne 3-4 tygodnie dolegliwości miały lekkie nasilenie. Powód wymagał przyjmowania leków przeciw bólowych przez okres około 2 tygodni oraz leków antyseptycznych do toalety ran twarzy - także około 2 tygodni.

(dowód: opinia biegłego chirurga plastycznego – k. 278-281, częściowo opinia biegłego chirurga – k. 222- 224)

Rozpoznanie neurologiczne u powoda jest następujące: stan po urazie głowy ze wstrząśnieniem mózgu i urazie skrętnym kręgosłupa doznany w dniu 05.05.2008 r., cerebriastenia pourazowa pod postacią bólów głowy, bólów kręgosłupa szyjnego, zaburzeń pamięci i koncentracji oraz stanów lękowych.

W następstwie wypadku z dnia 05.05.2008 r. pierwotna struktura anatomiczna ośrodkowego układu neurologicznego nie została naruszona w trakcie urazu głowy. Również przed urazem nie istniały uszkodzenia (...).

W wyniku wypadku doszło jednak do powstania długotrwałego neurologicznego uszczerbku na zdrowiu wysokości 10% z pozycja 10 a załącznika do rozporządzenia.

Pourazowe bóle głowy i kręgosłupa miały znaczne nasilenie przez okres około miesiąca, następnie w nasileniu umiarkowanym utrzymywały się przez okres 3 lat. Następnie prawdopodobnie nasilenie tych dolegliwości niewielkie.

Po wypadku powód przebywał na zwolnieniu lekarskim do końca roku szkolnego. Przez okres roku czasu nie mógł w pełni uczestniczyć w zajęciach wychowania fizycznego. Biorąc pod uwagę wiek powoda w momencie urazu, charakter doznanych obrażeń, konieczność rehabilitacji (w tym dowozu na zabiegi) konieczność pomocy w nauce, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności powód wymagał po wypadku opieki i pomocy innych osób średnio ok. 2 godzin dziennie przez okres 2 lat.

(dowód: opinia biegłego neurologa – k. 233- 235)

Powód ani w czasie pobytu w szpitalu ani też po wyjściu nie był konsultowany psychiatrycznie ani psychologicznie.

W dokumentacji neurologicznej brak jest wpisów świadczących o potencjalnych zaburzeniach depresyjnych, zaburzeniach lękowych czy poznawczych.

W opisach neurologicznych podnoszony jest fakt bólów głowy. W pierwszym wpisie odnotowane są też zaburzenia koncentracji. Zaliczenie do osób niepełnosprawnych jest też oparte na kodzie neurologicznym (10 N).

Rok po zdarzeniu przeprowadzono badanie psychologiczne, w którym wykazano wolniejsze tempo pracy i dysleksję. Przyjmuje się, że podobne urazy ze wstrząśnieniem mózgu z urazami innych części ciała (w tym przypadku rany cięte twarzy) powodują psychiatryczne następstwa pod postacią zaburzeń neurastenicznych (męczliwość, drażliwość, obniżony nastrój, zaburzenia koncentracji, uwagi, labilność emocjonalna, zmienność nastroju, możliwe stany lękowe, zaburzenia snu). Zaburzenia te nie są potwierdzone w obiektywnym obrazowym ((...)) badaniu neurologicznym. Są to przede wszystkim subiektywne skargi.

Ponadto mogą występować pourazowe reaktywne zaburzenia lękowo- depresyjne. W przypadku powoda wydaje się, że nie miały one miejsca, w przeciwnym razie byłyby to odnotowane w dokumentacji neurologicznej. Zatem należy rozpatrywać pourazowe zaburzenia neurasteniczne jak dość prawdopodobne.

W przypadku znacznego nasilenia zaburzeń prawdopodobne jest, że powód był konsultowany przez psychiatrę. Skoro takiego leczenia nie było zaburzenia te miały umiarkowane i lekkie nasilenie. W przewodniku diagnostycznym systemu

(...) 10 oraz w literaturze psychiatrycznej uważa się, że usprawiedliwione zaburzenia neurasteniczne trwają około 6 miesięcy. Dalsze trwanie zaburzeń łączy się z zachowaniami roszczeniowymi albo też z zaburzoną osobowością bądź pojawieniem się innych zaburzeń niekoniecznie związanych ze zdarzeniem.

Z psychiatrycznego punktu widzenia łagodne i umiarkowane zaburzenia neurasteniczne powodują uszczerbek na zdrowiu w wysokości 3% kwalifikowane z pozycji 10 a tabeli.

Z psychiatrycznego punktu widzenia powód nie wymagał opieki osób trzecich. Cierpienia psychiczne były krótkotrwałe – w okresie od 2 tygodni do 1 miesiąca były one znaczne, później umiarkowane przez okres kolejnych 2-3 miesięcy, a następnie łagodne do około 6 miesięcy licząc od dnia wypadku. Dalsze problemy zapisane przez neurologa (ból głowy) nie znajdowały wyraźniejszego przełożenia na potencjalne problemy psychiatryczne.

(dowód: opinia biegłego psychologa – k. 268-270)

Ł. S. w chwili wypadku w samochodzie zajmował fotel obok kierującego pojazdem, z tej strony, z której nastąpiło uderzenie w stojącą w poprzek jezdni naczepę. Jedynymi obrażeniami ciała doznany przez niego były pasmowate o pionowym przebiegu uszkodzenia naskórka i rany cięte po stronie prawej twarzy, jedynie jedna z ran ciętych była obecna na palcu II ręki lewej. Charakter powyższych zranień skóry miał charakter urazu pośredniego, spowodowanego działaniem drobnych odłamków szkła z rozbitej szyby samochodowej, które niczym pociski, wpadały do wnętrza kabiny rażąc nieosłoniętą poduszką powietrzną część twarzy. Powyższe rany miały przebieg pionowy, a więc w momencie spowodowania powyższych zranień głowa powoda znajdowała się w pozycji zgiętej, pochylonej w kierunku mostka. Taka pozycja głowy możliwa była jedynie w przypadku jazdy w zapiętych pasach, gdy korpus tułowia w chwili napięcia i zablokowania pasów był przy przyparty do oparcia fotela, a głowa siłą bezwładności wyrzucona do przodu, zatrzymując się na wystrzelonej poduszce. W przypadku niezapięcia pasów w momencie zetknięcia pojazd z przeszkodą następuje jednoczesne przemieszczenie całego ciała w kierunku przednim, najbardziej wówczas narażone na uraz pozostają kończyny dolne, w szczególności stawy kolanowe.

Dane dokumentacji lekarskiej nie wskazują na to, aby w przypadku Ł. S. doszło do jakiegokolwiek bezpośredniego urazu tępego, uderzenia się o jakikolwiek twardy element pojazdu. Zgłaszane z jego strony dolegliwości bólowe głowy czy kręgosłupa szyjnego miały charakter subiektywny i miały podłoże czynnościowe. W badaniach przedmiotowych nie stwierdzono bowiem żadnych obecnych stłuczeń (bolesności uciskowej), w badaniach dodatkowych (w tym w rtg, CT) nie wykazano żadnych uszkodzeń wewnętrznych (kostnych), nie stwierdzono również żadnych bezpośrednich następstw neurologicznych, nie zalecono używania kołnierza ortopedycznego. Nie znaczy to, że w przebiegu wypadku nie doszło do urazu głowy spowodowanego poduszką powietrzną, nie na tyle silnego aby spowodować efekt miejscowy w postaci stłuczenia powłok miękkich, wystarczająco dużego natomiast aby spowodować wstrząśnięcie mózgu (mające podobnie charakter czynnościowy, przemijający i nie pozostawiający żadnych trwałych następstw w zakresie ośrodkowego układu nerwowego). Zgłaszana przez powoda bolesność ze strony kręgosłupa szyjnego miała bowiem charakter urazu przeciążeniowego, spowodowanego nagłym i nadmiernym ruchem głowy, skutkiem tego naciągnięcie aparatu mięśniowo-ścięgnistego odcinka szyjnego kręgosłupa, powodującego zespół bólowy, utrzymujący się przez pewien czas z mniejszym lub większym ograniczeniem ruchomości głowy. Objawy te w ocenianym przypadku nie były na tyle silne, aby zachodziła konieczność używania na co dzień kołnierza ortopedycznego. Powyższym dolegliwościom bólowym nie towarzyszyły też żadne patologiczne objawy neurologiczne, mogące wskazywać na poważniejsze uszkodzenia ze strony kręgosłupa. Głowa (tym samym kręgosłup szyjny) jest tą częścią anatomiczną ciała, która ze względu na duży zakres ruchomości wyjątkowo podatna jest na wszelkie urazy bezpośrednie jak i pośrednie (działające siły bezwładnościowe, odśrodkowe). W zaistniałej kolizji drogowej, wobec zaistnienia ograniczonej siły uderzeniowej pojazdu po uderzeniu w przeszkodę stałą, także samym efektem uderzeniowym poduszki powietrznej, stan przeciążeniowy kręgosłupa szyjnego był jak najbardziej możliwy, bez pozostawienia jakichkolwiek obrażeń w powłokach zewnętrznych ciała.

Ł. S. w chwili wypadku odbywał podróż w zapiętych pasach.

(dowód: opinia biegłego medycyny sądowej – k. 324 – 328)

W związku z wypadkiem z dnia 5 maja 2008 r. powód zgłosił roszczenia o naprawienie szkody do B. Towarzystwa (...), które wypłaciło na rzecz powoda z tytułu zadośćuczynienia kwotę 30.000 zł i z tytułu zwrotu kosztów opieki kwotę 1.216 zł.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 24.01.2014 r., doręczonym pozwanemu w dniu 3 lutego 2014 r. pełnomocnik powoda zgłosił szkodę na osobie powoda –zażądał wypłaty:

- 50.000 zł z tytułu zadośćuczynienia,

- 15.808 zł z tytułu zwrotu kosztów opieki nad powodem za okres od 1.06.2008 r. do 30.04.2011 r., czyli za 1064 dni opieki w wymiarze 2 godzin dziennie przy przyjęciu 8 zł za jedną godzinę opieki.

(dowód: zgłoszenie szkody–k. 69 odwrót – 70)

Strona pozwana uznała swą odpowiedzialność co do zasady, przyznała na rzecz powoda kwotę 3.500 zł z tytułu zadośćuczynienia i odmówiła wypłaty pozostałych świadczeń. Wskazała, że „analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, że poszkodowany w chwili wypadku nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa. W związku z tym podjęto decyzję o zastosowaniu przyczynienia, którego wysokość określono na poziomie 30 %”.

(okoliczność bezsporna – pismo z dnia 3.03.2014 r. – k. 61)

Powód ma obecnie 22 lata. W chwili wypadku miał 14 lat, był uczniem I klasy gimnazjum.

Po powrocie ze szpitala zgodnie z zalecaniami lekarskimi musiał leżeć, nie mógł mówić i jeść z uwagi na zabandażowanie twarzy do czasu zdjęcia szwów. Wymagał pomocy w przyjmowaniu posiłków i płynów, zmiany opatrunków. Z uwagi na widoczne rany na twarzy powód nie chciał chodzić do szkoły. Najtrudniejsze dla powoda były 2-3 miesiące od opuszczenia szpitala z uwagi na bóle głowy i kręgosłupa szyjnego, w tym czasie jego twarz była opuchnięta i posiniaczona. Trauma związana z wypadkiem trwała u powoda przez okres 6 miesięcy od wypadku. Z powodu oszpeceń twarzy powód miał niską samoocenę. Do końca roku szkolnego powód nie chodził do szkoły i wrócił do niej od września 2008 r. do II klasy. Powód po wypadku osiągał gorsze wyniki w nauce, miał trudności w przyswajaniu wiedzy. W związku z trudnościami w nauce z powodu zaburzenia koncentracji w odrabianiu lekcji pomagała powodowi jego mama U. S.. Powód szybko się męczył, pokładał. Powód miał koszmary nocne, budził się z krzykiem. Do szkoły i ze szkoły przywoziła go mama, woziła go również na rehabilitację, która trwała 2-3 godziny dziennie. Z uwagi na uraz kręgosłupa powód przez 5 lat był zwolniony z zajęć W-F.

Rehabilitacja powoda było długotrwała – przez okres 2 - 3 lat powód skorzystał z około 300 zabiegów na twarz i kręgosłup, zabiegi odbywały się od 2 do 4 razy w miesiącu. Na zabiegi woziła powoda mama, która czekała na syna.

Po wypadku powód zamknął się w sobie, stronił od towarzystwa innych osób z uwagi na widoczne blizny na twarzy, doświadcza trudności w nawiązywaniu nowych znajomości. Obawia się pytań o przyczynę blizn na twarzy, odpowiadanie na takie pytania przypomina mu o wypadku. Powód cały czas ma obawy przy jeździe samochodem, siada na tylnym siedzeniu.

Powód jest studentem IV roku studiów dziennych na Akademii (...) w S..

Powód obecnie nie leczy się, nie ma prognoz, że powstaną w przyszłości kolejne następstwa dla zdrowia w związku z udziałem w wypadku.

(dowód: zeznania świadka U. S. – k. 349 - 349 odwrót, przesłuchanie powoda – k. 350 -350 odwrót)

Odpis pozwu został doręczony stronie pozwanej w dniu 4 lipca 2014 r.

(dowód: potwierdzenie odbioru – k. 28)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo jest częściowo zasadne.

Okoliczności samego wypadku, rodzaj doznanych przez powoda obrażeń ciała i zaistnienie przesłanek odpowiedzialności deliktowej sprawcy wypadku (wynikające z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 k.c.) za skutki tego zdarzenia nie budziły wątpliwości i nie były przedmiotem sporu między stronami. Poza sporem było także, że pojazd, którego kierujący wyrządził szkodę był objęty zawartym u strony pozwanej ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej, a co za tym idzie, że pozwany ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność za szkodę na osobie doznanej przez powoda na podstawie art. 822 k.c. oraz art. 34 ust. 1 i art. 35 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczeń Komunikacyjnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., Nr 392). Niesporne było również, że u powoda nastąpiło uszkodzenie ciała i rozstrój zdrowia, który uprawnia go do żądania od pozwanego Towarzystwa (...) zadośćuczynienia za doznaną krzywdę - w myśl art. 445 § 1 k.c. oraz odszkodowania obejmującego zwrot kosztów opieki na podstawie art. 444 § 1 k.c.

Kwestią sporną pozostawała wysokość dochodzonych pozwem roszczeń.

Przyznanie **zadośćuczynienia** pieniężnego za doznaną krzywdę – w myśl art. 445 §1 k.c. - zależy od uznania Sądu a zadośćuczynienie powinno być odpowiednie.

Ma ono rekompensować krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne (ból i inne dolegliwości) oraz cierpienia psychiczne (ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi i ich długotrwałość). Zadośćuczynienie pieniężne ma na celu przede wszystkim złagodzenie tych cierpień, ma charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę pieniężną za całą krzywdę doznaną przez poszkodowanego, a jednocześnie nie może być źródłem wzbogacenia.

Przepisy kodeksu cywilnego nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego. Sąd winien wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności konkretnej sprawy mające wpływ na rozmiar doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, prognozę na przyszłość, wiek poszkodowanego. W konkretnych sytuacjach musi to prowadzić do uogólnień wyrażających zakres doznanego przez poszkodowanego uszczerbku niemajątkowego.

Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego, który twierdził, iż wypłacona już na rzecz powoda 33.500 zł jest adekwatna do doznanej przez powoda krzywdy, a żądanie dalszej kwoty z tego tytułu jest zbyt wygórowane. Rozmiar krzywdy i cierpienie, jakich doznał powód wskutek wypadku zasługuje na wyższe zadośćuczynienie niż dotychczas wypłacone. Należy zwrócić uwagę, iż sam wypadek, w którym poszkodowany doznaje urazu nie ze swej winy, jest zdarzeniem niosącym poczucie pokrzywdzenia i przeżyciem negatywnym, których całokształt składa się na pojęcie niematerialnej krzywdy kompensowanej zadośćuczynieniem.

Nie budziło wątpliwości, że zaistniałe zdarzenie było źródłem cierpień fizycznych powoda. Sąd wziął pod uwagę charakter uszkodzenia ciała oraz jego skutki. Powód doznał urazu wielomiejscowego obejmującego twarz, dłoń i udo, stłuczenia głowy ze wstrząśnieniem mózgu, urazu skrętnego kręgosłupa, licznych ran ciętych twarzy. Wypadek spowodował dolegliwości bólowe głowy i kręgosłupa szyjnego, które utrzymywały się nie tylko w czasie pobytu powoda w szpitalu, ale i do 3 lat po wypadku, które ograniczały okresowo aktywność życiową powoda. Powód musiał poddać się długotrwałej rehabilitacji. Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił, że powód doznał 21 - procentowego uszczerbku na zdrowiu. Ustalając łączną wysokość uszczerbku na zdrowiu Sąd Okręgowy w zakresie oceny uszczerbku spowodowanego bliznami oparł się na opinii biegłego chirurga plastycznego, uznając, że z uwagi na zakres specjalizacji posiada on większe wiedzę niż chirurg ogólny. Tym samym przyjął, że w związku z bliznami powód doznał 11 – procentowego uszczerbku na zdrowiu. Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej

opinii biegłego chirurga plastycznego, której przedmiotem miało być wypowiedzenie się przez tego biegłego, czy uszczerbek przez niego ustalony podlega zsumowaniu z uszczerbkiem określonym przez biegłego chirurga ogólnego oraz wypowiedzenie się co do stanowiska biegłego z zakresu chirurgii ogólnej co do urazów kończyn (pismo – k. 290). Sąd nie zsumował wysokości uszczerbku ustalonych przez obu biegłych, tylko jak wskazano wyżej przyjął wysokość uszczerbku ustaloną przez biegłego chirurga plastycznego oraz uznał, że wobec faktu, że jest specjalistą w wąskiej dziedzinie chirurgii plastycznej, to ten biegły posiada większą wiedzę niż chirurg ogólny.

Natomiast odnośnie oceny uszczerbku z neurologicznego punktu widzenia Sąd oparł się na opinii biegłego neurologa, który przyjął, że następstwem wypadku u powoda była cerebrastenia pourazowa pod postacią bólów głowy, bólów kręgosłupa szyjnego, zaburzeń pamięci i koncentracji oraz stanów lękowych, z czym związany jest 10 – procentowy uszczerbek na zdrowiu z pozycji 10 a tabeli uszczerbków. Także biegły psychiatra ocenił psychiatryczne skutki zdarzenia z tej samej pozycji co neurolog, jednakże wobec faktu że uszczerbki z tej samej pozycji nie sumują się, Sąd przyjął uszczerbek oceniony przez biegłego neurologa. Nie zachodziły podstawy do żądania od biegłego psychiatry uzupełnienia wydanej przez niego opinii, o co strona pozwana wносиła w piśmie z dnia 23.03.2015 r. (k. 272). Opinia ta bowiem była zupełna i zawierała odpowiedź na wszystkie pytania skierowane do biegłego. Mając na uwadze materię oceny psychiatrycznych skutków zdarzenia, które są często niewymierne trudno formułować jednoznaczne wnioski, co podkreślił biegły w swojej opinii.

Nadto należy podkreślić, że strona pozwana nie kwestionowała, że powód doznał 21- procentowego uszczerbku na zdrowiu, i taką wysokość uszczerbku przyjął Sąd.

Niezależnie od tego wskazać należy, że procentowy rozmiar uszkodzeń ciała jest tylko jednym z kryteriów ustalania wysokości zadośćuczynienia i nie determinuje tej kwoty bez uwzględnienia innych okoliczności, jest to tylko pomocniczy środek ustalania rozmiaru odpowiedniego odszkodowania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2005 r., I PK 47/05, Monitor Prawa Pracy 2006/4/208).

Skutki wypadku dla zdrowia powoda zostały ustalone na podstawie opinii biegłych: neurologa, chirurga plastycznego, psychiatry i częściowo chirurga ogólnego, którzy sporządzili opinie po zapoznaniu się z dokumentacją medyczną dotyczącą powoda. Sąd podzielił wydane w sprawie opinie ze wskazanym wyżej zastrzeżeniem co do opinii chirurga ogólnego, jako że zostały sporządzone zgodnie z zasadami sztuki lekarskiej oraz przez specjalistów o niekwestionowanym poziomie wiedzy.

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia dostrzeżono, że powód w dacie wypadku miał 14 lat. Ten młody wiek sprawił, że wyłączenie z normalnej aktywności życiowej związanej z wypadkiem i jego skutkami było bardziej dotkliwe niż u osoby starszej. Poza tym należy pamiętać, że powód jako uczeń doznał ograniczeń związanych z przyswajaniem wiedzy, co stanowiło dla niego istotną dolegliwość.

Sąd uwzględnił również związane z chorobą cierpienia psychiczne powoda tj. ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi oraz następstwami rozstroju zdrowia. Przedmiotowe zdarzenie w sposób diametralny zmieniło sposób funkcjonowania powoda, powód z osoby sprawnej fizycznie i aktywnej stał się osobą niepełnosprawną, wypadek ograniczył jego możliwości zdobywania wiedzy, towarzyszy mu do dziś lęk drogowy. Nadto został uwzględniony dyskomfort spowodowany koniecznością korzystania z pomocy rodziny w codziennych czynnościach oraz konieczność poddania się rehabilitacji.

Biorąc pod uwagę opisane wyżej okoliczności stosowną dla powoda kwotą tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, przy uwzględnieniu już wypłaconej mu kwoty 33.500 zł jest suma 35.000 zł. Kwota ta z jednej strony będzie odczuwalna dla pokrzywdzonego i będzie stanowić rekompensatę za doznane cierpienia psychiczne, a zatem uwzględnia kompensacyjny charakter zadośćuczynienia, z drugiej strony jest umiarkowana i nie będzie prowadziła do nieuzasadnionego wzbogacenia powoda mając na uwadze aktualny poziom życia społeczeństwa, a dalej idące powództwo w tym zakresie jako wygórowane zostało oddalone.

W przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu ciała lub wywołania rozstroju zdrowia szczegółowe uregulowanie w zakresie przesłanek odpowiedzialności sprawcy z tytułu odszkodowania zawierają przepisy art. 444 oraz 361 § 2 k.c.

Jeśli chodzi o wysokość odszkodowania, to w świetle art. 444 § 1 k.c. obejmuje ono wszystkie wydatki pozostające w związku z uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, jeśli są konieczne i celowe.

Naprawienie szkody obejmuje w szczególności zwrot wszelkich wydatków poniesionych przez poszkodowanego zarówno w związku z samym leczeniem i rehabilitacją (lekarstwa, konsultacje medyczne, protezy, kule, wózek inwalidzki itp.), jak i koszty opieki niezbędnej w czasie procesu leczenia oraz inne dodatkowe koszty związane z doznany uszczerbkiem (np. przejazdów, wyżywienia). Zwiększenie się potrzeb poszkodowanego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie np. konieczność stałych zabiegów, rehabilitacji, specjalnego odżywiania.

Powód dochodził z tytułu odszkodowania kwoty 15.808 zł stanowiącej zwrot kosztów opieki. W toku postępowania zeznaniami świadka U. S. oraz dowodem z opinii biegłego neurologa zostało udowodnione, że na skutek wypadku zwiększyły się potrzeby powoda w zw. z koniecznością korzystania z pomocy osób trzecich. Niezbędną opiekę świadczyła mu mama, wymiar czasowy tej opieki został ustalony w oparciu o opinię biegłego neurologa, który wskazał, że opieka ta była konieczna przez okres 2 lat w wymiarze 2 godz. na dobę. Wskazany zakres i wymiar czasowy opieki został w całości zaaprobowany przez obie strony.

Sąd uznał przy zastosowaniu art. 322 k.p.c., że zawnioskowana przez pełnomocnika powoda stawka 8 zł za 1 godzinę opieki nie jest wygórowana

Zatem za 1.460 godzin opieki (2h x 730 dni x 8 zł) należały się zwrot kwoty 11.680 zł, uwzględniając, że powód otrzymał już z tego tytułu kwotę 1.216 zł zasądzona została kwota 10.464 zł, a dalej idące powództwo jako wygórowane - oddalone.

Spornym elementem stanu faktycznego nie był ostatecznie zakres przyczynienia się powoda do szkody. Jakkolwiek strona pozwana początkowo podniosła ten zarzut, jednakże z uwagi na jednoznaczną w swej treści opinię biegłego z zakresu medycyny sądowej co do tego, że powód w chwili wypadku miał zapięte pasy bezpieczeństwa, strona pozwana zrezygnowała z tego zarzutu.

Nie zasługiwało na uwzględnienie roszczenie o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za następstwa zdarzenia mogące powstać w przyszłości.

W świetle opinii biegłych oraz twierdzeń samego powoda brak jest podstaw do przyjęcia, że w przyszłości mogą powstać u powoda dalsze ujemne konsekwencje dla zdrowia związane ze spornym wypadkiem. Ustalenie odpowiedzialności na przyszłość za następstwa zdarzenia wchodzi w grę tylko wtedy, gdy nie można w chwili wyrokowania określić dalszych skutków jeszcze nie ujawnionych, których jednak wystąpienie jest prawdopodobne. Jest tak wtedy, gdy nie da się przewidzieć wszystkich następstw rozstroju zdrowia, chociaż nie można wyłączyć występowania w przyszłości dalszych następstw uszkodzenia ciała obok tych, które się już ujawniły (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1970 r., III PZP 34/69, OSNC 1970, nr 12, poz. 217).

O odsetkach za opóźnienie Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. w zw. z art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz przy uwzględnieniu zasady, iż świadczenia odszkodowawcze zakładu ubezpieczeń są terminowe. Zakład nie pozostaje jednak w opóźnieniu co do kwot nie objętych „jego decyzją”, jeżeli poszkodowany po jej otrzymaniu lub wcześniej nie określił kwotowo swego roszczenia (por. wyrok SN z 6 lipca 1999 r., III CKN 315/98 OSNC 2000/2/31/52).

Skoro żądanie zadośćuczynienia w kwocie 50.000 zł i odszkodowania zostało zgłoszone stronie pozwanej w dniu 3 lutego 2014 r., strona pozwana przy uwzględnieniu wypłaty kwoty 33.500 zł i 30 -dniowego terminu z art. 14 ust.1

ustawy pozostawała w opóźnieniu w zapłacie kwoty 16.500 zł od dnia 6 marca 2014 r., zaś w zakresie kwoty 18.500 zł od dnia następnego po doręczeniu stronie pozwanej odpisu pozwu, to jest od dnia 5.07.2014 r. Jednakże wskutek przeoczenia w wyroku pominięto rozstrzygnięcie o odsetkach od kwoty 18.500 zł, co zostało dostrzeżone dopiero na etapie sporządzania uzasadnienia.

W zakresie zwrotu kosztów opieki odsetki zostały zasądzone zgodnie z żądaniem pozwu od dnia wniesienia powództwa, to jest 16 maja 2014 r. Roszczenie to zostało zgłoszone w postępowaniu likwidacyjnym, stało się zatem wymagalne jeszcze przed wytoczeniem powództwa, nie mniej jednak Sąd był związany żądaniem pozwu w tym zakresie (art. 321 § 1 k.p.c.).

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu stanowił przepis art. 100 zd. 1 k.p.c. Przepis ten wyraża zasadę wzajemnego zniesienia kosztów i ma zastosowanie, gdy są spełnione jednocześnie dwie przesłanki: - strony w jednakowym stopniu przegrały sprawę, - strony poniosły koszty w tej samej lub zbliżonej wysokości.

Podstawę rozstrzygnięcia o pobraniu nieuiszczonych kosztów sądowych (opłaty sądowej od pozwu w kwocie 4.791 zł oraz wydatków poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłego w łącznej kwocie 1.259,04 zł) stanowiły przepisy art. 113 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 623) w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c.

Stosownie do art. 113 ust. 2 Sąd nakazał ściągnąć od powoda, z zasądzonych roszczenia część wydatków Skarbu Państwa związanych z opiniami biegłych w kwocie 667,30 zł (1.259,04 x 53 %). Natomiast na podstawie art. 113 ust. 4 wskazanej ustawy Sąd odstąpił od obciążenia powoda częścią nieuiszczonej opłaty sądowej od pozwu, mając na uwadze odszkodowawczy charakter dochodzonych roszczenia oraz okoliczność, iż ustalenie należnych powodowi zadośćuczynienia i odszkodowania zależało od oceny Sądu.

Natomiast w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy w zw. z art. 100 zd. 1 k.p.c. Sąd nakazał pobrać od strony pozwanej kwotę 2.252 zł tytułem opłaty sądowej od uwzględnionej części powództwa (4.791 zł x 47 %) i część wydatków związanych z wydaniem opinii w kwocie 191,74 zł (1.259,04 zł x 47 % - 400 zł jako niewykorzystaną zaliczkę).

Sędzia SO Ewa Tomczyk

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom obu stron.

21.11.2016 r.